

Duyuru Tarihi : 27.12.2006
Duyuru No : DUYURU/2007-005
Yayınlandığı Yer : MİLLİYET GAZETESİ / 27 ARALIK 2006

Erdoğan SAĞLAM
Yeminli Mali Müşavir
erdogan.saglam@bdodenet.com.tr

PO'daki uygulama yasalara uygun

Son birkaç gündür bir gazetede Petrol Ofisi'nin 1.2 milyar YTL vergi kaçırdığı ileri sürülüyor. Bugüne kadar vergi uzmanı olmayan kişiler konuyu değerlendirdi. Şimdi bir vergici olarak görüşlerimi açıklamaya çalışacağım.

Öncelikle şirketlerin satın aldıkları hisselerle ilgili olarak oluşan finansman giderlerinin vergi mevzuatımıza göre gider yazılması gerektiğini belirtmek isterim. Vergi Usul Kanunu'nun 279'uncu maddesine göre, hisse senetleri alış bedeli ile değerlendirilir. Bunun anlamı şudur: Satın alınan iştirak hisseleri alış bedeli ile kayıtlara alınır, alışta kullanılan kredilerin yarattığı kur farkı ve faizler alış bedeline eklenmez, yani gider olarak vergi matrahından düşülür.

Bu, kanunun emredici hükmüdür. Yani isteyen mükellefler bu finansman giderlerini gider yazmayıp alış bedeline ekleyemez. Maliye'nin bu konuda verdiği çok sayıda mukteza (özelge) vardır. Yerleşik yargı kararları vardır.

Gider yazılabilir

Maliye İdaresi bu konuda öteden beri rahatsız olduğu için Yeni Kurumlar Vergisi Kanunu hazırlanırken konu yeniden tartışmaya açılmış, mevcut yasal düzenleme çerçevesinde bu giderlerin indiriminin mümkün olduğunun anlaşılması üzerine, gerekçede sadece vergi istisnasından yararlanılarak satışa konu edilen iştirak hisselerinin alımında kullanılan kredilere ilişkin finansman giderlerinin matrahtan indirilemeyeceği belirtilmiştir.

Bu açıklama, istisna kazanca ilişkin giderlerin diğer vergiye tabi gelirlerden indirilemeyeceği görüşüne dayandırılmıştır. Ancak, bu yaklaşımın da mevcut yasal düzenlemeye aykırı olması nedeniyle hata Plan ve Bütçe Komisyonu'nda düzeltilerek, iştirak hisselerinin iktisabı ile ilgili finansman giderleri hariç olmak üzere, istisna kazanca ilişkin giderlerin matrahtan indirilemeyeceği ifade edilmiştir. Esasen finansman giderlerinden bu fasılda bahsedilmesi de hatalıdır. Çünkü, alımla ilgili finansman giderleri, istisna kazancın elde edilmesi ile ilgili değildir. Maddede finansman giderlerinden bahsedilmesi hatalı yorumları önlemeye yönelik bir açıklama çabasıdır.

Kur farkını düşmek yasal

İş-Doğan'ın Petrol Ofisi hisselerinin alımında kullandığı kredilerin faiz ve kur farklarını gider yazmış olması, bu bakımdan yasal ve doğru bir uygulamadır.

Konunun bir de birleşme (vergisiz devir) boyutu vardır. Petrol Ofisi, Sermaye Piyasası Kurulu'ndan da onay alarak Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre İş-Doğan ile birleşmiştir. Başka bir ifadeyle kendi hissedarı olan şirketi devralmıştır.

Devir nedeniyle İş-Doğan tasfiyesiz olarak infisah etmiş, tüm hak ve borçları külli halef olan Petrol Ofisi'ne geçmiştir. Böylece Petrol Ofisi, İş-Doğan'ın borçlarını üstlenmiştir. Bu nedenle Petrol Ofisi'nin birleşme yoluyla kendisine intikal eden kredilerin faiz ve kur farklarını matrahından indirmesi yasalıdır.

Aynı sektör şartı var

Vergi mevzuatımıza göre devralınan kurum zararları belli koşullarla devralan kurumun vergi matrahından indirilebilmektedir. Halen geçerli olan yasal düzenlemeye göre devralınan kurumun faaliyetine beş yıl süre ile devam edilmesi koşuluyla, devralınan kurumun özsermayesini geçmeyen zararlarının indirimi mümkündür. Eski Kanun'da koşullar farklı idi.

Devralınan kurum zararı aynı sektörde faaliyet göstermek koşuluyla devralınan şirketin aktif toplamı ile sınırlı olarak mahsup edilebilmekteydi. Petrol Ofisi birleşmesi eski kanun döneminde yapıldığı için eski hükümler geçerlidir.

Burada kritik soru şudur: Petrol Ofisi ile İş-Doğan aynı sektörde faaliyet gösteren şirketler midir? Petrol Ofisi'ninünkü Milliyet'te yer alan açıklamalarına göre her iki şirket de aynı sektörde faaliyet göstermektedir. İş-Doğan akaryakıt dağıtım sektöründe faaliyet gösteren Petrol Ofisi'ne iştirak etmekle yetinmeyip bu sektörde ticari faaliyette de bulunmuştur. Bu nedenle Petrol Ofisi'nin İş-Doğan'ın zararlarını, devir tarihi itibarıyla oluşan aktif toplamı ile sınırlı olarak indirmesi mümkündür.

Yorum yolu ile engel yanlış

Son söz: Devralınan kurum zararlarının indirimini istemeyebilirsiniz. Devirde, taraf olan şirketlerin birbirlerinin hissesini satın almak için kullandığı kredilerin faiz ve kur farklarının gider yazılmasını da istemeyebilirsiniz. Bu takdirde yasal değişiklik yapmanız gerekir.

Mevcut yasal düzenlemeler geçerliliğini koruduğu sürece bu yasal imkânların kullanımını yorum yoluyla engelleyemezsiniz. Devir, dünyanın her yerinde uygulanan yasal bir yeniden yapılanma imkânıdır. Koşulları yasada düzenlenmiştir, bu koşullar ancak yasa ile değiştirilebilir.